

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część CVIII. — Wydana i rozesłana dnia 3. sierpnia 1916.

Treść: *Nr* 239. Rozporządzenie, w sprawie utworzenia Wojennego związku gospodarczego dla przemysłu drożdży prasowanych.

239.

**Rozporządzenie Ministra handlu
w porozumieniu z interesowanymi
Ministrami z dnia 1. sierpnia 1916,
w sprawie utworzenia Wojennego związku gospo-
darczego dla przemysłu drożdży prasowanych.**

Na zasadzie rozporządzenia cesarskiego z dnia 10. października 1914, Dz. u. p. Nr. 274, zarządza się, co następuje:

§ 1.

Wszystkie przedsiębiorstwa, zajmujące się produkcją drożdży prasowanych, łączy się na czas trwania mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia w Wojenny związek gospodarczy dla przemysłu drożdży prasowanych z siedzibą w Wiedniu.

Przedsiębiorstwa, w których produkcja drożdży prasowanych obejmuje tylko część całego przedsiębiorstwa, są co do tej części członkami związku.

Dla przedsiębiorstw, powstałych w czasie trwania mocy obowiązującej niniejszego rozporządzenia, rozpoczyna się przynależność do związku z dniem rozpoczęcia ruchu.

W razie wątpliwości co do przynależności do związku rozstrzyga Ministerstwo handlu po wysłuchaniu kierownictwa związku (§ 10.).

§ 2.

Cel związku.

Do zadań związku należy:

1. Zaopatrywanie przemysłu drożdży prasowanych w materiały surowe potrzebne do produkcji drożdży prasowanych, a to zarówno w materiały zawierające skrobię i cukier, jakoto zboże, kartofle, buraki, melasę, cukier surowy itd., jak również w materiały zawierające azot i fosfor, jakoto odpadki słodowe, siarczan amonowy i superfosfat, a to w ramach i stosownie do postanowień i ograniczeń co do obrotu tymi materiałami i ich używania;
2. rozdzielanie tych materiałów surowych pomiędzy poszczególne przedsiębiorstwa należące do członków związku;
3. regulowanie produkcji i zbytu drożdży prasowanych;
4. regulowanie cen i warunków sprzedaży drożdży prasowanych;
5. zaopatrywanie przemysłu drożdży prasowanych w materiały pomocnicze, używane przy produkcji drożdży prasowanych, o ile zgromadzenie związku (§ 7.) powyższe jednogłośnie uchwałę w sprawie rozszerzenia zakresu działalności związku na zaopatrywanie członków związku w jeden lub więcej takich materiałów;
6. współdziałanie w rozwiązywaniu wszystkich kwestyi dotyczących przemysłu drożdży prasowanych, w szczególności w wydawaniu zarządzeń celem regulowania i popierania produkcji, w wydawaniu zarządzeń w dziedzinie opieki socyalnej jakoteż

w kwestyach, jakieby wynikły przy przejściu do gospodarstwa pokojowego, a to przez stawianie odpowiednich wniosków i składanie opinii, w końcu wykonywanie odnoszących się do tego zarządzeń, o ile Minister handlu zadanie to związkowi poruczy.

§ 3.

Prawny charakter związku.

Związek jest osobą prawniczą. Zastępuje go na zewnątrz prezydent kierownictwa związku (§ 10.) lub jego zastępca.

§ 4.

Obowiązki członków związku.

Obok specjalnych na członków związku innymi przepisami tego rozporządzenia nałożonych obowiązków mają oni obowiązek popierać o ile możliwości cele związku i zaniechać wszystkiego, co by mogło osiągnięcie tego celu utrudnić lub jemu przeszkodzić; mają oni w szczególności stosować się ściśle do wydanych przez kierownictwo związku (§ 10.) zarządzeń celem regulowania cen i warunków.

§ 5.

Rok obrotowy.

Pierwszy rok obrotowy związku rozpoczyna się z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia a kończy się w dniu 31. grudnia 1917, następne lata obrotowe schodzą się z latami kalendarzowymi.

§ 6.

Organa związku.

Organami związku są:

- a) zgromadzenie związku,
- b) kierownictwo związku.

§ 7.

Zgromadzenie związku.

Zgromadzenie związku składa się z przedstawicieli przedsiębiorstw, należących do związku.

§ 8.

Zakres działania zgromadzenia związku.

Do zgromadzenia związku należy:

1. Ustanawianie wysokości datków, jakie członkowie związku płacić mają na pokrycie kosztów prowadzenia czynności (§ 18.);
2. badanie i zatwierdzanie zamknięcia rachunkowego, przedłożonego przez kierownictwo związku;

3. określanie istoty pewnych czynów, za które kierownictwo związku może orzekać kary porządkowe, jakoteż ustanawianie wymiaru tych kar, przyczem jednak w razie popełnienia czynów, przekazanych do karama kierownictwu związku, wymiar kary nie może przekraczać 2000 K, w innych przypadkach 20.000 K w każdym poszczególnym przypadku;

4. powzięcie uchwał co do tego, czy przepisane rozporządzeniem niniejszem (§ 15.) wyrównanie cen po myśli regulatywu wydanego do tego rozporządzenia przez Ministra handlu ma być rozciągnięte co do poszczególnych materiałów surowych także na wspólne ponoszenie wszystkich kosztów przewozu;

5. powzięcie uchwał co do zaopatrywania członków związku w poszczególne materiały pomocnicze, używane do produkcji drożdży prasowanych,

6. powzięcie uchwał we wszystkich kwestyach, jakie kierownictwo związku z inicjatywy własnej lub na polecenie jednego z komisarzy rządowych przedłoży zgromadzeniu związku.

Uchwały zgromadzenia związku są dla kierownictwa związku wiążące.

§ 9.

Regulamin czynności zgromadzenia związku.

Zgromadzenie związku zwołuje w miarę potrzeby prezydent kierownictwa związku lub w razie doznania przezeń przeszkody jego zastępca.

Na żądanie jednego z komisarzy rządowych lub na pisemny wniosek co najmniej dziesięciu członków związku należy zwołać zgromadzenie związku w ciągu dni czterdziestu.

Zwołanie zgromadzenia związku i zaproszenie komisarzy rządowych odbywa się w drodze pisemnej, co najmniej na ośm dni przed dniem wyznaczonym na zgromadzenie związku z podaniem przedmiotów obrad.

Na zgromadzeniu związku zapadają uchwały zwykłą większością głosów. W razie równości głosów uważa się wniosek za odrzucony. Komisarze rządowi nie biorą udziału w głosowaniu. Prawo głosowania przysługuje członkom związku w takim stosunku, w jakim według regulatywu biorą udział w pobieraniu materiałów surowych dla swych przedsiębiorstw.

Zgromadzenie związku jest zdolne do powzięcia uchwał, skoro wszyscy członkowie związku oraz komisarze rządowi zostali zaproszeni i obecnych jest tylu członków związku, że oni reprezentują co najmniej połowę wszystkich głosów, przypadających na członków związku. Jeśli zwołane zgromadzenie związku nie było zdolne do powzięcia uchwał, wówczas należy zwołać najdalej w ciągu ośmiu dni nowe zgromadzenie związku.

które bez względu na ilość reprezentowanych na niem głosów zdolne jest do powzięcia uchwał we wszystkich przedmiotach obrad, będących na porządku dziennym pierwszego zgromadzenia związku, niezdolnego do powzięcia uchwał.

§ 10.

Kierownictwo związku.

Kierownictwo związku składa się z dziewięciu członków, których Minister handlu zamianuje z pośród członków związku.

Mianując członków kierownictwa związku może Minister handlu ustanowić dla każdego członka kierownictwa związku jednego zastępcę, który w razie doznania przeszkody przez dotyczącego członka objąć ma jego funkcje.

Z grona członków kierownictwa związku ustanawia Minister handlu jego prezydenta i tegoż zastępcę.

Wszyscy członkowie kierownictwa związku wykonują swe czynności jako urzędy honorowe.

Kierownictwo związku prowadzi wszystkie sprawy związku stosownie do postanowień niniejszego rozporządzenia i wydanego przez Ministra handlu regulatywu. Do niego należy rozstrzygnięcie wszystkich spraw, które niniejszem rozporządzeniem (§ 8.) nie są zastrzeżone dla powzięcia uchwał przez zgromadzenie związku.

Do kierownictwa związku należy w szczególności zestawienie zamknięcia rachunkowego z całego obrotu pieniężnego związku i przedkładanie tego zamknięcia zgromadzeniu związku. Zamknięcie rachunkowe należy zestawzić z końcem każdego roku obrotowego (§ 5.) oraz w razie rozwiązania związku (§ 24.).

Następnie należy do kierownictwa związku oznaczanie ilości głosów, przypadających na walnem zgromadzeniu każdemu przedsiębiorstwu należącemu do związku (§ 9. ustęp 5.).

Wkońcu należy do kierownictwa związku ocenianie jakości drożdży prasowanych, produkowanych przez poszczególne należące do związku przedsiębiorstwa (§ 14. ustęp 3.).

§ 11.

Regulamin czynności kierownictwa związku.

Bezpośrednie załatwianie spraw należy do prezydenta a w razie doznania przezeń przeszkody do jego zastępcy, we wszystkich jednak ważnych sprawach zarządu zasięgnąć należy zatwierdzenia kierownictwa związku.

Kierownictwo związku zbiera się na posiedzenia w Wiedniu w miarę potrzeby na wezwanie prezydenta lub w razie doznania przezeń przeszkody na wezwanie jego zastępcy.

Zaproszenia członków kierownictwa związku i komisarzy rządowych na posiedzenia można wy-

stosowywać pisemnie lub telegraficznie a w szczególności nagłych przypadkach także telefonicznie.

Prezydent względnie jego zastępca obowiązany jest zwołać w ciągu ośmiu dni posiedzenie kierownictwa związku, jeśli tego zażąda jeden z komisarzy rządowych lub co najmniej dwóch członków z podaniem odnośnych powodów.

Kierownictwo związku jest zdolne do powzięcia uchwał, jeśli zaproszono wszystkich członków i komisarzy rządowych a obecnych jest wraz z prezydentem lub jego zastępcą co najmniej czterech członków kierownictwa związku.

Uchwały kierownictwa związku zapadają zwykłą większością głosów. W razie równości głosów uważa się za uchwałę to zdanie, do którego przyłączył się przewodniczący. Komisarze rządowi nie biorą udziału w głosowaniu.

Kierownictwo związku może przy załatwianiu swych czynności posługiwać się organizacją związku drożdży prasowanych, stowarzyszeniem zarejestr. z ogr. por. w Wiedniu.

W szczególności funkcyonaryusze tego stowarzyszenia mogą być używani do współudziału w prowadzeniu czynności związku i należy ich wówczas uważać za funkcyonaryuszy Wojennego związku gospodarczego.

§ 12.

Szczególne obowiązki funkcyonaryuszy i urzędników związku.

Wszyscy członkowie kierownictwa związku i wszyscy urzędnicy związku winni przy spełnianiu swych czynności kierować się najzupełniejszą bezstronnością i największą sumiennnością.

Wszyscy funkcyonaryusze i urzędnicy związku są obowiązani zachować wobec obcych milczenie co do wszystkich spraw związku, które poznali w tym charakterze a których zużytkowanie lub podanie ich do wiadomości osób trzecich sprzeciwia się celom Wojennego związku gospodarczego lub też dotyka stosunków przedsiębiorstwa członków związku, i mają to przyrzec pisemnie.

Przy załatwianiu spraw jest obowiązkiem kierownictwa związku starać się o to zapomocą odpowiednich urządzeń, by przeszkodzić bezprawnemu zużytkowaniu lub podaniu do wiadomości nadeszłych do kierownictwa związku dat, dotyczących stosunków poszczególnych przedsiębiorstw. Wezwania do udzielenia dat, dostarczonych przez członków związku, kancelaryi kierownictwa związku mają urzędnicy i siły pomocnicze usłuchać tylko wówczas, jeśli wezwanie takie wystosują do nich komisarze rządowi lub kierownictwo związku powzięło w tym względzie uchwałę.

§ 13.

Przysparzanie materiałów surowych.

Do produkeyi drożdży prasowanych można używać wymienionych w § 2., punkt 1., materiałów surowych tylko o tyle, o ile Wojenny związek gospodarczy przydzieli je członkom związku lub o ile zostały one zakupione przez ten związek lub też za jego pośrednictwem, chyba że kierownictwo związku udzieli wyraźnie w poszczególnych przypadkach swego zezwolenia na to, aby przedsiębiorstwo produkujące drożdże prasowane zaopatrzyło się samoistnie w jeden z materiałów surowych wymienionych w § 2. Zezwolenia kierownictwa związku potrzeba także do przeróbki tych materiałów surowych wspomnianego rodzaju, które we własnem gospodarstwie uzyskane zostały.

Warunki, pod jakimi ma się odbywać zakupno, uskuteczniane przez Wojenny związek gospodarczy lub za jego pośrednictwem, będą ustanowione w regulatywie wydanym przez Ministra handlu.

§ 14.

Rozdział materiałów surowych.

Rozdział materiałów surowych, zakupionych przez Wojenny związek gospodarczy lub też za jego pośrednictwem albo też uzyskanych we własnem gospodarstwie członków związku, na poszczególne przedsiębiorstwa produkujące drożdże prasowane, odbywać się będzie według postanowień regulatywu, jaki wyda Minister handlu.

Przedsiębiorstwa, które rozpoczną produkeyę drożdży prasowanych dopiero po wejściu w życie niniejszego rozporządzenia, nie mają prawa do przydzielenia im materiałów surowych, chyba że przyzna im je Minister handlu po wysłuchaniu zdania kierownictwa związku.

Materiały surowe przydziela się wyłącznie dla przeróbki we własnem przedsiębiorstwie i po przyjęciu przez przedsiębiorstwo na siebie obowiązku tej treści, że przydzielone ilości zostaną przerobione na używane w handlu drożdże prasowane w ciągu terminu ustanowionego w każdym poszczególnym przypadku przez kierownictwo związku i w takim stosunku, jaki wzięto za podstawę przy obliczeniu przydzielonej ilości materiałów surowych.

Jeśli jakieś przedsiębiorstwo nie uczyni zadość temu obowiązкови, natenczas kierownictwo związku może odnośnie przedsiębiorstwo pozbawić w całości lub częściowo na odnośny rok bieżący prawa do przeróbki znajdujących się jeszcze u niego materiałów surowych, następnie zakupić na własny rachunek po cenie przeciętnej (§ 15.) materiały surowe, które znajdują się w opieszałych przedsiębiorstwach i są wobec tego niepotrzebne i przy-

dzielić je innym przedsiębiorstwom na rachunek przypadającej na nie ilości tychże materiałów, bez względu na to, czy materiały te zostały zakupione przez odnośne przedsiębiorstwo za pośrednictwem kierownictwa związku czy samoistnie przez to kierownictwo czy też nabyte zostały przez same przedsiębiorstwa lub pochodzą z ich własnego gospodarstwa.

Odstąpienie przypadających do poboru ilości materiałów surowych jest za zgodą kierownictwa związku dopuszczalne.

Kierownictwo związku rozstrzyga o tem, czy przedsiębiorstwa produkujące drożdże prasowane, które bez własnej winy nie osiągnęły w pewnym roku obrotowym wysokości swego zbytu, mają otrzymać odszkodowanie, oraz o tem, w jaki sposób i w jakim wymiarze odszkodowanie to ma być udzielone.

§ 15.

Wyrównanie cen.

Co do rozdziału materiałów surowych pomiędzy członków związku przeprowadzi kierownictwo związku z końcem roku obrotowego wyrównanie cen pośród poszczególnych członków związku w ten sposób, ażeby jednostka wagi każdej kategorii rozdzielonych materiałów surowych otrzymała tę samą cenę dla każdego produkującego drożdże prasowane przedsiębiorstwa, które materiały te pobiera.

Sposób przeprowadzenia tego wyrównania cen przepisany będzie w regulatywie.

§ 16.

Uregulowanie zbytu drożdży prasowanych.

Celem zabezpieczenia pokrycia zapotrzebowania drożdży prasowanych we wszystkich obszarach zbytu, może kierownictwo związku wezwać każde produkujące drożdże przedsiębiorstwo, ażeby odstąpiło kierownictwu związku w celu zużytkowania na wspólny rachunek części swych produktów, nie przekraczającą 20 %. Przy tem zużytkowaniu należy o ile możliwości uwzględnić klientelę i stosunki zbytu poszczególnych fabryk drożdży prasowanych.

Jeżeli uregulowanie zbytu w poszczególnych obszarach wymaga specjalnych zarządzeń, można nadto na podstawie uchwały kierownictwa związku unormować na czas trwania odnośnych stosunków obrót drożdżami prasowanymi w tych obszarach zbytu w ten sposób, że tak dostarczenie drożdży prasowanych jak również ich sprzedaż w tych obszarach będzie odbywała się wyłącznie za pośrednictwem biura sprzedaży.

§ 17.

Obowiązek przedkładania wykazów.

Każde przedsiębiorstwo produkujące drożdże prasowane ma obowiązek donoszenia każdego miesiąca kierownictwu związku:

1. jakie materiały surowe i w jakich ilościach zostały w poprzednim miesiącu przerobione,

2. jaką ilość drożdży prasowanych przedsiębiorstwo w poprzednim miesiącu wyeksportowało,

3. jaki ma zapas drożdży prasowanych z końcem miesiąca,

4. ile spirytusu wyprodukowało w poprzednim miesiącu,

5. jakie ma zapasy poszczególnych kategorii materiałów surowych.

Bliższe postanowienia o czasie i sposobie wygotowania odnośnych wykazów wyda kierownictwo związku.

Kierownictwo związku ma prawo polecać zbadanie tych wykazów przez ustanowione przez siebie organa kontrolne, którym poszczególne przedsiębiorstwa mają oddać do rozporządzenia wszelkie środki pomocnicze, zażądane od nich celem dokładnego stwierdzenia faktycznych stoków.

§ 18.

Koszta prowadzenia spraw.

Dla pokrycia kosztów, jakie wynikną z przeprowadzenia zadań nałożonych niniejszem rozporządzeniem na Wojenny związek gospodarczy, ma każde przedsiębiorstwo należące do związku zapłacić związkowi od każdego sprzedanego przez nie cetnara drożdży prasowanych pewną kwotę, której wysokość zgromadzenie związku ustali z góry na każdy rok obrotowy.

Bliższe zarządzenia co do ściągnięcia tych datków wyda kierownictwo związku. Zaległe wkładki mogą być ściągnięte w drodze egzekucji politycznej.

§ 19.

Nadzór państwowy.

Związek stoi pod nadzorem państwowym, który sprawują komisarze rządowi, mianowani przez Ministra handlu w porozumieniu z interesowanymi Ministrami.

Komisarzy rządowych należy zapraszać na wszystkie rozprawy i posiedzenia kierownictwa związku i mają oni prawo zabierać każdego czasu głos i stawiać wnioski, co do których musi być powzięta uchwała.

Mają oni nadto prawo odroczyć wykonanie uchwał i zarządzeń organów związku na tak długo, aż Minister handlu wyda decyzję.

Komisarze rządowi mają także prawo wglądać do wszystkich ksiąg, zapisków i aktów Wojennego związku gospodarczego i żądać wszelkich wyjaśnień, jakie uważają za potrzebne.

Każdemu z komisarzy rządowych przysługuje wreszcie prawo zażądania, ażeby wymieniona przezeń sprawa, choćby ona nie należała do zakresu działania zgromadzenia związku (§ 8., liczba 1 do 5), została mu przedłożoną celem powzięcia uchwały.

§ 20.

Zatwierdzenie rządowe.

Zatwierdzeniu ze strony Ministra handlu podlegają następujące uchwały i zarządzenia kierownictwa związku względnie zgromadzenia związku:

1. utworzenie biur sprzedaży stosownie do § 16., ustęp 2;

2. ustanawianie cen sprzedaży i warunków dostawy drożdży prasowanych;

3. określanie istoty pewnych czynów, przy której zaistnieniu kierownictwo związku względnie sąd polubowny może nakładać kary porządkowe i ustanawianie wysokości tych kar.

§ 21.

Kary porządkowe.

Kierownictwo związku może za działania i zaniechania członków związku, wykraczające przeciw przepisom i zarządzeniom, które wydane zostały przez kierownictwo związku stosownie do tego rozporządzenia i regulatywu związku celem osiągnięcia celów związku, nakładać kary porządkowe, o ile istota czynu podlega takiej karze na podstawie uchwały zgromadzenia związku (§ 8., punkt 3.), zatwierdzonej przez Ministra handlu.

Przeciw nałożeniu kary porządkowej przez kierownictwo związku można odwołać się do rozstrzygnięcia sądu polubownego (§ 22.), odwołanie to jednak nie ma mocy w trzymującej.

Grzywny będą na prośbę kierownictwa związku ściągane w drodze egzekucji politycznej i wpływają na cel powszechnej użyteczności, który oznaczy Minister handlu na wniosek kierownictwa związku.

§ 22.

Sąd polubowny.

Do rozstrzygania we wszystkich sporach między członkami związku w sprawach tegoż związku, następnie w tych przypadkach, w których członkowie związku rozstrzygnięciem lub zarządzeniem kierownictwa lub zgromadzenia związku czują się w swych prawach pokrzywdzeni będzie utworzony sąd polubowny związku.

Rozstrzygnąć i zarządzeń zgromadzenia związku względnie kierownictwa związku, które uzyskały zatwierdzenie Ministra handlu (§ 20., § 19., ustęp 3.), nie można zacząć przed sądem polubownym.

O działaniach i zaniedbaniach, wykraczających przeciw zarządzeniom lub przepisom, wydanym przez kierownictwo związku stosownie do niniejszego rozporządzenia i regulatywu związku, winno kierownictwo związku, o ile ono samo nie ma prawa według § 21. do nałożenia kary porządkowej, zawiadomić sąd polubowny, który orzeka o nałożeniu kary porządkowej.

Sąd polubowny rozstrzyga również odwołania wniesione przez członków związku przeciw karom porządkowym, nałożonym przez kierownictwo związku.

Jeśli dla pewnych czynów uchwałą zgromadzenia związku, zatwierdzoną przez Ministra handlu, został ustanowiony wymiar kary, sąd polubowny jest tem związany przy wymiarze kary. We wszystkich innych przypadkach zależy wymiar kary od swobodnego ocenienia sądu polubownego z tem ograniczeniem, że kara porządkowa w każdym poszczególnym przypadku nie może przekraczać kwoty 20.000 K.

Sąd polubowny składa się z funkcyonaryusza sędziowskiego ustanowionego przez Ministra handlu w porozumieniu z Ministrem sprawiedliwości w charakterze przewodniczącego i z czterech członków lub ich zastępców, mianowanych przez Ministra handlu. Członkowie i ich zastępcy wykonują swą funkcję jako urząd honorowy. Nie mogą oni należeć do kierownictwa związku.

Wszystkie rozstrzygnięcia sądu polubownego są ostateczne. Postępowanie przed sądem polu-

bownym odbywa się według postanowień czwartego rozdziału VI. części procedury cywilnej, o ile z przepisów tego rozporządzenia co innego nie wynika.

Przewodniczący sądu polubownego może w zastosowaniu przepisów, obowiązujących dla postępowania przed zwyczajnymi sądami, wzywać świadków i rzeczoznawców i osoby te oraz strony przesłuchiwać pod przysięgą.

§ 23.

Kary nakładane przez władze polityczne.

Za przekroczenia tego rozporządzenia, o ile czyn jakiś nie podlega surowszemu postanowieniu karnemu, będą polityczne władze pierwszej instancji karały grzywnami do 5000 K lub też według ich uznania aresztem do sześciu miesięcy.

§ 24.

Rozwiązanie związku.

Rozwiązanie związku następuje po wysłuchaniu kierownictwa związku przez zarządzenie Ministra handlu, który po wysłuchaniu kierownictwa związku rozstrzyga także o użyciu ewentualnej nadwyżki obrotowej.

§ 25.

Chwila wejścia w życie.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Hohenlohe wlr.

Hochenburger wlr.

Zenker wlr.

Leth wlr.

Spitzmüller wlr.